

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DIP-IV.054.6.2025
Warszawa, 03 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 13226 w sprawie braku równego traktowania polskich przedsiębiorstw wobec zagranicznej konkurencji w zakresie wymogów środowiskowych i emisji

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z przekazaną interpelacją Pani Posel Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej w sprawie braku równego traktowania polskich przedsiębiorstw wobec zagranicznej konkurencji w zakresie wymogów środowiskowych i emisji, uprzejmie przedstawiam odpowiedzi na zadane pytania.

W kwestii pytania dot. stanowiska Polski wobec wdrożenia mechanizmu CBAM, Ministerstwo Klimatu i Środowiska informuje, że Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM) to zupełnie nowy instrument polityki klimatycznej, który ma na celu stworzenie warunków do uczciwej konkurencji dla europejskich producentów objętych unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) oraz producentów spoza UE, często mających siedzibę w krajach o łagodniejszej polityce klimatycznej, a także ograniczenie ryzyka ucieczki emisji. UE ogranicza emisje, ale globalne emisje wciąż rosną. CBAM obejmuje aktualnie cement, żeliwo i stal, aluminium, nawozy, wodór i energię elektryczną. Towary objęte CBAM są szczegółowo wymienione w załączniku I do Rozporządzenia 2023/956. Zakres towarów, zgodnie z planami Komisji Europejskiej, będzie się z czasem poszerzał, aby pełniej odzwierciedlać sektory objęte EU ETS. CBAM został zaprojektowany tak, aby odzwierciedlać unijny system handlu emisjami (UE ETS) i mieć zastosowanie do produkcji towarów importowanych do UE. W ramach EU ETS przedsiębiorcy muszą ponosić koszty zakupu uprawnień do emisji gazów cieplarnianych. CBAM w okresie docelowym, czyli od 2026 r., będzie oparty na systemie certyfikatów obejmujących emisje wbudowane w produkty importowane do UE. Cena certyfikatów CBAM będzie odzwierciedlać cenę uprawnień ETS. MKiŚ podziela opinię, że mechanizm CBAM ma szansę chronić polski przemysł tworząc warunki uczciwej konkurencji dla producentów objętych EU ETS i niwelować ryzyko tak zwanej „ucieczki emisji”. Zależy nam, aby zapobiegać przenoszeniu przedsiębiorstw, które prowadzą wysokoemisyjną produkcję z Unii Europejskiej do krajów, w których obowiązują mniej rygorystyczne polityki klimatyczne oraz zastępowaniu produktów unijnych importem o większej emisji dwutlenku węgla. MKiŚ jest w bieżącym kontakcie z podmiotami branż objętych CBAM. Przemysł wyraźnie komunikuje, że mechanizm CBAM – choć jest krokiem w dobrą stronę – to w obecnym kształcie nie rozwiązuje w wystarczającym stopniu problemu ucieczki emisji ani nie zapewnia równych warunków działania producentom z UE i spoza UE. W związku z tym CBAM musi być lepiej dostosowany do walki z ucieczką emisji i

zapobiegania osłabieniu konkurencyjności producentów UE. Wdrożenie CBAM napotyka na różne przeszkody, w tym na gromadzenie rzeczywistych danych dotyczących importowanych emisji wbudowanych. Operatorzy z państw trzecich potrzebować będą zapewne trochę czasu, aby rozpocząć monitorowanie emisji w sposób i zgodnie z zasadami określonymi w przepisach. Dopóki tak się nie stanie, CBAM nie będzie w pełni operacyjny. Zgodnie z naszym stanowiskiem decyzja o stopniowym wycofywaniu bezpłatnych uprawnień powinna zostać odroczone co najmniej do czasu, gdy pierwsza kompleksowa ocena CBAM wykaże, że system może skutecznie zapobiegać ucieczce emisji. Stopniowe wycofywanie nie powinno rozpocząć się przed 2029–2030 rokiem. Jednocześnie musimy zapewnić równe traktowanie instalacji w UE i poza nią w procesie rozliczania emisji. W naszej opinii konieczne jest wypracowanie działań dla unijnego eksportu towarów objętych CBAM. Optymalne wydaje się bezterminowe utrzymanie bezpłatnych uprawnień dla tego eksportu. Możliwe są dodatkowe rozwiązania, aby wesprzeć producentów z UE, umożliwiając im konkurowanie z produktami z krajów o mniej rygorystycznych przepisach klimatycznych. Do końca 2025 r. Komisja Europejska zobowiązała się do przedstawienia kompleksowej propozycji rewizji mechanizmu CBAM, uwzględniającej w szczególności ewentualne rozszerzenie jego zakresu oraz rozwiązania wspierające eksport. MKiŚ nie pozostaje bierny w oczekiwaniu na te propozycje. Poza bieżącym dialogiem z branżą, prowadzi również rozmowy z pozostałymi państwami członkowskimi UE. Przykładowo Polska wraz Austrią, Bułgarią i Włochami wypracowała tzw. non-paper w sprawie CBAM, w którym zwrócono uwagę na szereg kwestii mogących przyczynić się do zwiększenia efektywności mechanizmu, w tym m.in. poprzez uwzględnianie wsparcia dla eksporterów i rozważenie odroczenia stopniowego wycofywania bezpłatnych uprawnień w przypadku nieskutecznego wdrażania CBAM.

W kwestii pytań dot. działań podjętych, aby zapewnić równe warunki konkurencji między firmami krajowymi, a zagranicznymi w zakresie norm emisji i opłat środowiskowych oraz tego czy Polska planuje mechanizmy rekompensat lub ulg dla przedsiębiorstw, które ponoszą wyższe koszty z unijnych regulacji środowiskowych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii informuje, że w bieżącym roku Komisja Europejska prowadzi przegląd Wytycznych w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych po 2021 r. Przedsiębiorcy, którzy reprezentują sektory i podsektory energochłonne są uprawnieni do otrzymywania pomocy publicznej w formie rekompensat na pokrycie kosztów uprawnień do emisji dwutlenku węgla przenoszonych na nich w cenach energii elektrycznej. System rekompensat kosztów pośrednich CO₂ stanowi kluczowe narzędzie wsparcia dla przemysłu energochłonnego w Polsce. W związku z tym, że zmianie uległy uwarunkowania wpływające na konkurencyjność sektorów przemysłowych, strona Polska od początku konsultacji prezentowała stanowisko o konieczności rozszerzenia listy o kolejne sektory, co dałoby kolejnym branżom energochłonnym możliwość starania się o przyznanie rekompensat. Obecnie oczekiwany jest finalny komunikat Komisji w tej sprawie. Ponadto w 2025 r. wprowadzony został system zaliczkowy na poczet rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, który zapewnia stabilność prowadzenia działalności przez firmy oraz utrzymanie płynności finansowej, co jest niezbędne dla utrzymania jakościowych miejsc pracy oraz zachowanie konkurencyjności przez polski przemysł energochłonny. Dzięki wprowadzonemu systemowi zaliczek, skrócony został długi okres oczekiwania na wypłaty rekompensat za rok poprzedni. Dzięki systemowi zaliczek firmy mają możliwość realizowania bieżących potrzeb inwestycyjnych w związku z koniecznością realizacji celów klimatycznych.

W kwestii analiz wpływu importu towarów spoza UE na konkurencyjność polskiego przemysłu w kontekście kosztów środowiskowych oraz analiz wpływu różnic w polityce środowiskowej między krajami UE, a państwami trzecimi na konkurencyjność polskich przedsiębiorstw informuję, że Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie prowadzi obecnie analiz w kontekście polityki środowiskowej.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /
w Ministerstwie Rozwoju i Technologii